Մ Ա Մ Ո Ի Լ

Ա Ր Ջ Ա Գ Ա Ն Գ Հ Ա Յ Ա Ր Ա Կ Ա Ց Կ Ա Ր Ծ Ե Ա Ց

Հ Ա Ն Դ Ի Ս Շ Ա Բ Ա Թ Ա Կ Ա Ն

Մամուլը՝ շաբաթը մէկ անգամ պիտի հրատարակուի։
Աստրագրութեան տեղն է Պոլիս, Զինճիրլի—խան վերի յարկ թիւ 18։
Դուրս երթալիք թերթից փոստայի ծախքը առնողին վրայ է։

Տարեկան դին դահեկան կանխիկ 69
Վեցամսեայ » » 35
Մէկ թիւը » փարայ 50
Ծանուցմանց տողն է դահեկան 2

Թիւ 20 **Ա· ՏԱՐԻ 1869** **ՄԱՑԻՍ 31**

Ա Զ Գ Ա Յ Ի Ն

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Այս անգամ Մայիս 10 թուականաւ կարդոյ բարձ. կուսակալին կողմէ ՛ի Ր. Դուռն հեռագիր մը հասած է, որ կ՛իմացընէ թէ Մշոյ գիւղերէն մէկուն մէջ եկեղեցւոյ աւարտմանէն ետեւ դուրս երթող ժողովրդեան վրայ յարձակող ու բռնաբարող ապստամբ քիւրտերը Մշոյ կառավարիչ Ահմէտ պէյի զանիւք ձերբակալ եղած են։

Նոյնպէս Մայիս 17 թուականաւ յիշեալ բարձր. կուսակալին կողմէ ուրիշ հեռագիր մը հասած է ՛ի Ր. Դուռն, որով կը ծանուցանէ թէ Մշոյ Ս. Յովհաննու վանուց կողոպտեալ եկեղեցական գոյքերէն վերրսեալ այս անգամ երեք կտոր գոյք երեւան ելած է։

24 Մայիս 1869

Ի Պատրիարքարանի Հայոց։ (Կնիք)
Կ. Պոլիս։

Տ Ա Ր Ե Դ Ա Ր Ձ

Ինը տարիէ ՛ի վեր Հայ արեամբ բազմող սըրտերը Սահմանադրութեան տարեգարձի հանդէսը կը կատարեն ՛ի Հիւնքեար–իսկելէսի։

Ինը տարուան վտրձ մը վերջապէս իրեն զգաստնել տուին թէ առանց Սահմանադրութեան չկ Ազգ· գործոց ներդաշնակութիւն։

Թէեւ չունինք այսօր ձեռքերնիս նոր Սահմանադրութեան հրահանգ մը՝ բայց ունինք սրտերնուս մէջ Սահմանադրական ջերմեռանդ ոգին։

Ասոր համար է որ Հայը չարունակ ամեն տարի առանց մոռնալու այն օրուան յիշատակութիւնը, իւր ուխտին հաւատարիմ կը դանուի։

Ինչպէս ուրիշ տարիներ, նոյնպէս անցեալ կիւրակէ Սահմանադրութեան իննևերորդ տարեդարձը կատարուեցաւ։

Ազգային կողմանէ վարձուած հինգ, եւ շիրքէթի կողմանէ յատկացեալ երկու չոգենաւներ ամբիւ նաւահիներ երիվներանոց դրօշներով զարդարեալ հետզհետէ մեծ բազմութիւն մը կը բերէին ՛ի Պէյքօզ։

Ամեն· Տեղապահ Սրբազան Հայրը՝ (ինչպէս մեր նախընթաց թուով յանուցած ենք) ժողովրդեան բուռն թախանձանքը չկրնալով դիմանալ, առանց իւր անձնական տկարութեանը նայելու՝ վերջապէս չարաթ առաւօտ Գեր. Ներսէս Սրբազանի հետ Պէյքօզ գացած էր, ուր հետեւեալ առաւօտուն հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանելէ ետք, ընկերակցութեամբ Ներսէս Սրբազանի՝ կառքով մը իրեն առաջնորդող նաւագածուաց խումբին եւ ժողովրդեան խուռն բազմութեանը հետ հանդիսաւորը հասաւ, որ սովորական կերպով զարդարուած էր դիմնեալ կամարներով։

Հոն նորին Սրբազնութիւնը իրեն համար պատրաստուած վրանին ներքեւ հանդիստ առաւ։

Նոյն օրուան անձրևը թէեւ արգիլեց ժողովուրդը նկեղեցւոյ աւարտմանէն ետքը կանոնաւոր թափրօով մը դաշտավայրն երթալէ, բայց փիչ մը ետքը օդը պարզուելով եւ ամբողջ ժողովուրդը ՛ի մի վայր հաւաքուելով սխրութիւններն վարաանեցաւ։

Այն միջոցին յատուկ չոգենաւով մը Ապտիան վարժարանի 160 ի չափ աշակերտուհիք սպիտակա-

Ասոր համար է որ Հայը չարունակ ամեն տարի առանց մոռնալու այն օրուան յիշատակութիւնը, իւր ուխտին հաւատարիմ կը դանուի։

Ինչպէս ուրիշ տարիներ, նոյնպէս անցեալ կիւրակէ Սահմանադրութեան իննևերորդ տարեդարձը կատարուեցաւ։

Ազգային կողմանէ վարձուած հինգ, եւ շիրքէթի կողմանէ յատկացեալ երկու չոգենաւներ ամբիւ նաւահիներ երիվներանոց դրօշներով զարդարեալ հետզհետէ մեծ բազմութիւն մը կը բերէին ՛ի Պէյքօզ։

Ամեն· Տեղապահ Սրբազան Հայրը՝ (ինչպէս մեր նախընթաց թուով յանուցած ենք) ժողովրդեան բուռն թախանձանքը չկրնալով դիմանալ, առանց իւր անձնական տկարութեանը նայելու՝ վերջապէս չարաթ առաւօտ Գեր. Ներսէս Սրբազանի հետ Պէյքօզ գացած էր, ուր հետեւեալ առաւօտուն հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանելէ ետք, ընկերակցութեամբ Ներսէս Սրբազանի՝ կառքով մը իրեն առաջնորդող նաւագածուաց խումբին եւ ժողովրդեան խուռն բազմութեանը հետ հանդիսաւորը հասաւ, որ սովորական կերպով զարդարուած էր դիմնեալ կամարներով։

Հոն նորին Սրբազնութիւնը իրեն համար պատրաստուած վրանին ներքեւ հանդիստ առաւ։

Նոյն օրուան անձրևը թէեւ արգիլեց ժողովուրդը նկեղեցւոյ աւարտմանէն ետքը կանոնաւոր թափրօով մը դաշտավայրն երթալէ, բայց փիչ մը ետքը օդը պարզուելով եւ ամբողջ ժողովուրդը ՛ի մի վայր հաւաքուելով սխրութիւններն վարաանեցաւ։

Այն միջոցին յատուկ չոգենաւով մը Ապտիան վարժարանի 160 ի չափ աշակերտուհիք սպիտակա-

զգեստ եւ պսակազարդ, նուագածուած խումբով մը եւ ներդաշնակ երգօք դաշտը դալով՝ աւելի չքեղութիւն մը տուին հանդէսին։

Ամէն. Տէզապահ Ս. Հայրը իւր ներկայութեամբ այս Ազգ. հանդէսը պատուելուն համար ժողովուրդը ուրախութեան եւ գոհութեան ցոյցեր կուտար։

Գեր. Ներսէս Սրբազանը՝ հրամանաւ եւ ի դիմաց Տէզապահ Ս. Հօր, տաճկերէն լեզուաւ տուն նազանութիւն մը ընելով՝ մեր Օգոստափառ ԱՊՏԻԼ–ԱԶԻԶ բարեխնամ կայսրը, Բարձր. Ալի փաշան եւ բոլոր բարձրաստիճան պաշտօնատարները օրհնելէ ետքը՝ յայտնեց նաեւ թէ «Օգոստափառ Ինքնակալը իւր հայրական խնամոց տակ դնուող ժողովրդեան բարեկեցութիւնը եւ կրթութիւնը կուզէ եւ առանձ չքեղ, համեստ հանդէսներու մէջ տեսնելով զմեզ՝ կուրախանայ, որոնք կատարելութիւնը օրհնելու եւ անոր չնորհակալութիւն մատուցանելու յարմար առիթներ են, եւ թէ այսպիսի հանդէսները ուրիշ բաներ չեն եթէ ոչ սիրոյ եւ միութեան արգասիք, եւայլն։

Գեր. Ներսէս Սրբազանի այս խորհրդաւոր խօսքերը մեծ տպաւորութիւն մը ըրաւ ներկայ պարոններուն, որոնց ծափահարութեամբը պսակուեցաւ Ն. Սրբազնութեան այն վեհ ճակատը, որ զբոսեթէ ամէն Ազգ. հանդէսներու մէջ փայլած է եւ պիտի փայլի։

Խասիւղի Շահնազար–Նուազար դիւղերօթիկ վարժարանի անդրանիկ ծաղիկն եղող Պ. Միհրան Գ. Զաքարեանց ազգու ճառ մը խօսեցաւ առ Հայ երիտասարդութիւնն ուղղեալ՝ որուն համար ալ կը պարտաւորինք մեր չնորհակալութիւնները հրապարակաւ յայտնել Գեր. Ներսէս Սրբազանին, թէ իւր հովուութեան յանձնուած այս վարժարանի յառաջադիմութեան համար, եւ թէ Նորին դերապատուութեան առ Հայ երիտասարդութիւնն ունեցած սիրոյ եւ հոգատարութեան ոգին՝ վարժարանի աշակերտաց սրտերուն վրայ ալ դրոշմած բլլալը ապացուցեալ տեսնելնուս։

Փոխադիան Մեծ. Սահփան էֆէնտին ալ ի դիմաց Ժողովրդեան յանդգնարաստից երկու հանուոտ ատենաբանութիւններ բրաւ, որոնք ժողովրդին հանգիստը ծափահարութեամբ պատասխանուեցան։

Ազգային վարժարանի աշակերտուհիներէն մին ալ կարճ եւ սրտառուչ ատենախօսութիւն մը կարդաց՝ որնոյնպէս ծափահարութեամբ ընդունուեցաւ։

Ամէն. Տէզապահ Ս. Հօրը այս Ազգ. հանդիսին նկատմամբ ունեցած ուրախութեան մէկ յայտնի ապացոյցը կրնայ սեպուիլ, իրեն յաճախ օրհնութիւնները եւ Ազգային աշակերտուհեաց դնուած սեղն երթալով՝ իրեն ներկայութեամբը զանոնք պատուելը՝ որոնք նստած էին իրենց համար յատուկ պատրաստուած զարդարուն տեղ մը։

Ժամը իննին միջոցները բաղմութիւնը սկսաւ դրեթէ ակամայ բաժնուիլ այն հանդիսավայրէն՝ ուր ինը տարի է Հայը՝ իրեն պարտք եւ իրաւունք սուվրեցընող Սահմանադրութեան մը տարեդարձը կը կատարէ, եւ սիրոյ ու միութեան Հանդէսը կը ներկայացնէ։

Այո, հոն Հայը այնքան բազմութեամբ ի մի վայր կը հաւաքուի եւ առանց ամենափոքր անտեղութիւն մը պատահելու կը մեկնի անկէ, ցուցուցնել ուզելով թէ Հայը սորված է իւր եղբայրը իւր անձին պէս սիրելը։

Ազգային վարժարանի աշակերտուհեաց չոգեւնաւը ի դարձին՝ կայսերական պալատին եւ Բարձր. Մեծ Եպարգոսին ապարանին առջեւ քանի մը վայրկեան կենալով նուագներ երգեցին, որուն համար Նորին Բարձրութիւնը յատկապէս իւր պաշտօնեաներէն մէկը չոգենաւ դրկելով գոհութիւն յայտնեց յիշեալ Տնօրինութեան։

ԻՐԱՒՈՒՆՔԻ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՆԻԱՏՄԱՄԲ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Մեր ազգային թերթերը այս օրերս կարեւոր խնդիրով մը կ'զբաղին, այն է Իբաւունք չաբաթաթերթին ըրած առարկութիւնը, որ կը յառաջադրէ համազգային ընկերութիւն մը կազմել, որ իրեն նպատակ ունենայ հեղինակները խրախուսել, խօսքեան ունենալ, պատիւարակութիւնը ծաւալել, օրադիր հաստատել, դպրոցները բարեկարգել, դասագիրք պատրաստել եւայլն։

Ոմանք օրագրաց միջոցաւ այս խնդրոյն համար իրենց հաւանութիւնը տուին առանց կարեւոր յայտնելում մը ընելու, ուրիշները կարծելով թէ ընկերութիւնը հաստատուած է արդէն՝ եւրոպայի քանի մը աղատ քաղաքներ ցոյց տուին, որպէս զի ընկերութեան յանձնաժողովը հոն դումարուի եւ ուղեղին ամենայն Հայոց վ. կաթուղիկոսին հովանաւորութեանը տակ Մխիթարեան ուխտին յանձնել այս փափուկ պաշտօնը, այլ առանց խորհելու թէ այն ուխտին ձեռօք ինչ եղաւ Մուրատեան կոտակը եւ իրենց ձեռքը դանուած ազգային վարժարանները ինչ վիճակի մէջ կը դանուին . . . ։ Առնցմէ աւելի ուշ չմի դրիչ մը եղաւ եւ լուրջ դատողութեամբ խնդիրը լաւ մը քննելէ ետքը հարցընել ուզեց թէ ոմի է այն մարդը որ այս ձեռնարկը պիտի ընէ։

Մենք ոչ մէկ կողմին յարեցանք եւ ոչ միւս, այլ ինչպէս ցարդ լուռ կեցանք սպասելով որ նախ

ուրիշները լսային, այնուհետեւ մենք ալ մեր կարծիքը յայտնենք։

Աքդարեւ անցեալ տարի Իզմիրի մէջ 'ի լոյս ընծայուած Ֆռանչ մը խօսք անուն տետրակին հեղինակը թէեւ այս առաջարկութիւնը ըրած էր, բայց արդիւնք մը չէր տեսնուած։

Այս անգամ Իթտոնէթը գրեթէ միեւնոյն առաջարկութիւնը կ'ընէ դարձեալ։

Երբ մէկը առաջարկութիւն մը կ'ընէ՝ նախ պէտք է խորհի որ գործադրելի ըլլայ այն, եթէ ոչ ամեն ձիգ եւ ջան ապարդիւն կը մնան։

Աշխարհի չորս մասին մէջ հինգ միլիոնի մօտ Հայերու, եւ մանաւանդ քան մեծի մասին աղքատ Հայերու անպատկառութեամբը ընկերութիւն մը հաստատելու ելլելը չըսենք անհնար, այլ խիստ դժուարին է։ Ամէն գաղ ընկերութիւն մը պէտք ալ մեծ եւ զօրաւոր ըլլայ, չկրնար Իթտոնէթ առարկած բազմաթիւ նպատակները մէկէն ունենալ։ Մէկ ընկերութեան՝ մէկ նպատակ, մէկ գլուխ, մէկ ուղղութիւն։

«Ով որ չատ նպատակ մէկէն կը հալածէ, ոնոնց եւ ոչ մին կրնայ բռնել», կ'ըսէ յունական առած մը։

Վաստրոյ Իզմիրի չորեքշաբթերին յայտնած առին մէկ նպատակին համար գաղ գաղ ընկերութիւններ պէտք են, որոնք կարենան մէկ բանի համար միայն նկրտիլ եւ արդիւնք արտադրել։

Իթտոնէթը այսպիսի առարկութիւն մը չըրած՝ նախ պէտք էր Իզմիրի մերազնէից վրայ ակնարկ մը ձգել եւ պիտի տեսնէր հոն գպրոց մը որ Հայ ազգին ամենէն յառաջադէմը կը սեպուի ու տարիներով աչխարհացոյց տախտակէ գուրկ մնալէ յետոյ՝ Իզմիրէն այսպիսի կարեւոր ուսման համար պէտք եղած գործիները գանելու անյոյս՝ Եւրոպա գտնուզ ճշմարիտ ազգասէրի մը կը դիմէ, անկէ դէթ օտար լեզուով աչխարհացոյց տախտակ կը մուրայ եւ հազիւ յետոյ ձեռք կ'անցընէ ... պիտի տեսնէր թէ քանի քանի բարենպատակ ընկերութիւններ կը հաստատուին եւ առանց օր տեսնելու տուներէ պէս կ'անհետանին, պիտի տեսնէր թէ իր հայրենակիցներու քով ընթերցասիրութեան ճաշակը գրեթէ մարած է գլխովին եւ թէ առհասարակ, անտարբերութիւնը, ապերախտութիւնը, նախապաշարմունքները առատ առատ արմատ գտած են հոն, որ հայկական աչխարհին լուսաւորութեան կեդրոնը կը սեպուի։ Եւ ատոնց դէմ հարիւր պիտի գտնէր Աղէքսանդրիոյ Ընկերութիւն մը, որ քանի մը անանուն հիւանդներու բժիշկ կը խրկէ եւ անոնց պէտք եղած դեղերը կը մատակարարէ։

1848 ին հռչակաւոր առնեաբան մը Ֆրանսայի օրէնսդիր ժողովին մէջ կը գոչէր. «Սիրա, Սիրա, միշտ Սիրա»։ Մենք ալ անոր խօսքը կրկնելով՝ նախ եւ ազգօգուտ ձեռնարկութեանց համար սիրա եւ ղգացում միայն կը փնտռենք մեր ազգայիններէ ու երբ տեսնենք այսպիսի ազնիւ Հայեր, որոնք իրենց հայրենիքը լրատես սիրեն, իրենց պարտաւորութիւնը ճանչնան, իրենց իրաւունքը պաչտպանեն, մեր տառապեալ ազգին թշուառութեան վերջ գնեն, անոր փրկութեան միջոցները ցոյց տան, արդատանք եւ լուսամիտ գաղափարներ սփռեն, ազգութեան եւ յառաջադիմութեան հաւատան եւ դէմ ազգայ սերունդին բարոյական եւ մտային զարգացման համար նկրտին անդուլ՝ այն ատեն միայն պիտի ըսենք թէ մեր ազգը ուչարթացաւ ու մենք թէեւ դրչով տկար, թէեւ նիւթապէս չքաւոր՝ այլ հաստատուելիք ազգօգուտ եւ բարենպատակ ընկերութեանց նպաստելու համար մեր ձեռքէն եկածը՝ ի գործ դնելու չպիտի գլանանք երբէք։

Վ.Ա.Հ.Ա.Ն

Ա.Յ.Լ ԵՒ Ա.Յ.Լ.Ք

Լսածնուս նայելով՝ Գեր. Խրիմեան եւ Երեմիա եպիսկոպոսաց կարինէն հեռանալու համար պատրիարքարանէն գրութիւնները ղրկուելու են։

— Նաեւ, իրենց առաջնորդը կրկին վերադարձնելու համար յուսադրական գիրեր ղրկուելուն Զարսանճագի ազգայնոց, որ ինչպէս յայտնի է յանակնկալ կարին տարուելուն համար մեծ յուզման մէջ էին։

— Շաբաթի իրիկուն տարեդարձի հանդէսը չըրեղ կերպիւ կատարուեր է նաեւ Եչնի-գաւի մէջ։

Գպրոցին դուռը կամարներով զարդարուելով լուսաւառութիւններ եղեր, և խումն բազմութիւնը՝ դիչերուան 4 ժամերը պարկեչտ զբօսանքով մը անցուցեր՝ երգեցիկ աղջոց ներդաշնակ երգերովը։

Հետեւեալ առաւօտուն ալ Աւրժ. Ալէքճեան Գրիգորիս վարդապետը հանդիսաւոր Պ. Պատարագ մատուցանելով, ազգու առնախօսութիւն մը ըրեր՝ և անյաջող ներկային հետ բազդատելով, Սահմանադրութեան Աղբիւրն ընծայած օգուտները բացատրեր է։

— Նարեզ-գաւի խորհրդեան ընկերութիւնը նամակաւ մը կը խնդրէ մեզէ որ հրատարակաւ իւր շնորհակալութիւնը յայտնենք Մեծ.

Գաբամաճեան Յարութիւն և Փափազեան Կարապետ էֆէնտիներուն, որոնք ազգասիրական ոգւով բարեհաճեր են տեղւոյն աղքատիկ դպրոցին առատաձեռն նուիրատուութիւն մը ընել։

Առաջինը՝ անցեալ տարի վալիտէ խանի մէջ սենեակ մը, երկրորդը՝ քսան հատ Օսմանեան ֆնոզխոզ շնորհելով։

Այս բարերար Ազգայնոց ըրած նպաստը արդարեւ դոլուքեան արժանի է։

— Ոսկերիչ Կանաֆէն քանի մը բարեսէր աղդայինք ընկերութիւն մը կազմելով՝ Րումելի Հիսարի հրկիզեալ ազգայնոց տարաբաղդ ըղիքը դաստիարակելու համար՝ տեղւոյն Ս. Թադէոսեան երկսեռ վարժարանին պէտք եղած ծախուց՝ ի նպաստ 3 ղուրուշնոց տոմսակներ տալել տուեր են։

Ոսկերչայ Կանաֆին, ինչպէս շատ պատգաններու, նոյնպէս և այս բարեպաշտական և ազգասիրական գործոյն մէջ ցցուցած ջանքերնին արդարեւ դոլուքեան արժանի է։

Կը յուսամք որ արդի ազգայինք ալ վերոյիշեալ ընկերութեան գանձապետ Մեծ. Էֆենտեան Պօղոս աղայի տօրադրութեամբ վաւերացեալ այս տոմսակներէն առնելով՝ պիտի քաջալերեն ընկերութիւնը և նոյն ի լուղի թըշուառ մանկանց ապագան բարւոքելու ջանադիր հանդիսանան։

— Խառն ժողովը՝ այսուհետեւ իր նիստերը փոխանակ Գալաթիա ընելու, դարձեալ Պատրիարքարանի մէջ պիտի շարունակէ։

Այով, կեդրոնական անտուկին բաւական նպաստ մը ըրած կըլլայ, և միանգամայն Ամեն. Տէղապահ Ս. Հօր ալ դիւրութիւն մը։

— Պրուսայի առաջնորդութիւնը — որ ինչպէս յայտնի է — խիստ անձուկ է Նիկոմիդիոյ վիճակին հետ բազդատելով։

Նիկոմիդիոյ առաջնորդութեան տակ կը գտնուի եղեր 36 դիւղ մինչդեռ Պրուսայի վիճակին տակ 3 դիւղ։

Նիկոմիդիոյ սահմանին մէջ գտնուած յիշեալ դիւղերէն ցաւը, վիշտը և հոգը դրեթէ միշտ Պրուսայի առաջնորդութեան վրայ ծանրանալուն համար — քանի որ մանուր կուսակալութեան կը վերաբերին — կը վախնանք եղեր նոյն դիղերէն ոմանք — որք գրեթէ Պրուսայէն 6 ժամ հեռաւորութիւն ունին — Պատրիարքարանի միջոցաւ Պրուսայի առաջնորդութեան հետ միացընել։

Ընդունայն խառն ժողովը՝ առ այս պէտք եղած օգտակար տնօրինութիւնը ժամ առաջ կը փութայ կատարել։

— Կլսենք որ վարժապետեան Գեր. Տ. Ներսէս եպիսկոպոսը այս օրերս խստագիւղ եկեղեցւոյն մէջ երկու ընծայացուները պիտի քահանայացնէ։

Կը յուսանք որ Նորին գերապատուութիւնը՝ կը բարեհաճի եւս ուսումնապերճ և արդի նկանովը աւագ սարկաւագին ալ վարդապետական աստիճանը շնորհել, որով ազգին մեծ ծառայութիւն մը ըրած պիտի ըլլայ։

Փանդի յիշեալ սարկաւագը՝ իւր մայրենի լեզուին քաջահմտութեամբը, Գաղղիարէն և Յունկերէն կարեւոր լեզուաց մէջ ունեցած յաջողակութեամբը, նա մանաւանդ եկեղեցական պատմութեան խիստ ներհուն դիտութեամբը՝ ազգային եկեղեցւոյ առաջին պարծանքներէն մէկն կրնայ ըլլալ ապագային մէջ։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Ի՛նչ կը նշանակէ քանի մը չարաթ առաջ խառն ժողովին մէջ տեղի ունեցած վէճը, օձտուկը և անհամաձայնութեան կարծիքները որք չնչին կետերու համար էին, և որոնք ժողովրդին մէջ մեծ արձագանք գտան։

Այն անձինքը՝ որ ասկէց առաջ դարձով ժողովի կ'երթային, այն օրերը տարօրինակ ներկայութիւնոցին չատերը յաղուչս կրթեցին։

Բայց դժբախտ մեր միտքը խառն ժողովին անցեալն վրայ ընդհանուր քննադատութիւն մը ընել չըլլալով՝ անոնց մերկութիւնը ժամանակին կը թողունք։

Խառն ժողովը ազգին համարատու մարմին մ'է, և իրը այն՝ ունոր շահերը պաշտպանելու մասին հակող իշխանութիւն մը։

Իշխանութիւն մը որ պատասխանատուութիւն չ'ենթադրեր, ինչպէս կրնայ իշխանու-

թիւն ըլլալ։ Ան առանն ինչ տարբերութիւն կայ իշխանութեանն անիշխանութեան մէջ...։

Ուստի չենք զարմանար այլ կը տրտմինք, մանաւանդ երբ կը տեսնենք որ վերջին ժամանակներս Թառն ժողովոյն անգամներէն ոմանք՝ մինչդեռ քաղաքականութեան նուրբ նկատումներով արբշիռ, ասդին ուրիշները, ազգին պատիւը ուշադնուն պէս կառնէին կը ծախէին, մինչեւ անգամ անոր հետ չափուիլ ուղեցին, ազատ են, բայց թող դիտանան որ ժողովրդը արդէն գիրենք կշռած և ապագային մէջ իրենց արժանաւոր պատիժը պատրաստած է։

Թառն ժողովը՝ թող չը շփոթէ Ամերիկեան լրագիրը՝ էքսամինըրին, գիէքսպոզիթըրին, և Մոէթոհեան փոյն լրագիրներուն հետ, որ չարաչար չը խաղան։

Թեոդիւղ, 30 Մայիս, 1869

... խմբագիր.

Մանզումէի կիքեար լրագրոյն Մայիս 28 թիւ 936 թիւ թերթին մէջ Առաքել Նուպարեան եւ Շահնազարեան դպրոցիս աշակերտաց անուամբը անպատեհ նամակ մը կարդացինք, որպէս թէ նոյն նամակը դպրոցիս 14 աշակերտներէն ստորագրեալ ըլլայ։ Հետաքրքրութեան համար նոյն նամակին հեղինակին ու ստորագրող աշակերտներն ուզեցինք հասկնալ. բայց տեղեկացանք որ վարժարանիս աշակերտաց կողմէն երբէք այնպիսի նամակ մը գրուած չէ, եւ հետեւապէս անոր հեղինակը վարպետութիւն մ'ըլլալու է, եւ յիշեալ լրագրոյն պատասխանն ալ հարկաւ առ նոյն վարպետութիւն կը վերաբերի։

Կը խնդրեմ որ ներկայ ձեր ուսակայ թերթիս հրատարակելու չարհ ընէք։

Որով մնամ մեծապատուութեանդ անձնուէր,

Տեսուչ վարժարանիս
Ս. ՄԻՔԱԵԼԵԱՆ

Հետեւեալ նամակը Սերաստիայէն ուղղուած է, զոր անփոփոխ կը հրատարակենք Ա. մեծապատիւ Տեղապահ Ս. Հօր ուշադրութիւնը հրաւիրելով։

« Այս չարթու փունջ լրագիրը քաղաքս դըղրդեցուց. Շատ չդիացող եւ Պետրոս վարդապետին աղէկ ըսողներ զզուեցան լրագիրը եկաւ նէ։ Մարկոս էֆէնտին Ալի պէկին դէմ գացած էր։

Պետրոս վարդապետը լրագիրը կը կարդայ եւ կը պաչէ թամիր մնաւոել ու կըսէ թէ ես սէնէ առեր եմ ու դրքերը տուեր եմ տպել պիտի տայ, ու վանքին ալ 50 կտոր ընծայ պիտի ընէ։

Մէկը իրեն (Պետրոս վարդապետին) ըսեր է թէ նայիմ սէնէտը։ Պատասխան տուեր է թէ երդում ըրած եմ, իրէք օրէն յետոյ պիտի ցուցնեմ։ Աւով յայտնի կը ցուցնէ որ Աղաբէկեան էֆէնտին գայ նէ, առանկ սէնէտ մը պիտի առնէ։ Ինչ ֆայտայ. առանկ տուտ թամիրները խեր չընէր։ Պէտք էր որ մեծ ժողով մը ընէր, իմացնէր ամենուն։ Տակի պէտք էր որ եկեղեցին ծանուցում ընէր բանը։

Մէկ քէսակին բան մ'ալ ըսեմք։ Գիան օր կայ որ, մարդիկ ժողվածէ՝ կէօյամ վանքին հիսապը կուտայ կոր. ու էչեան ու դրքերը դրել տուեր է, քսան օր առաջ։

Ինչու համար չէ ըսեր քի չորս դիրք ալ այս ինչ մարդուն տուի։ Հիմա գործը յայտնի եղաւ՝ ինչ միտքի տալը։ Հելէ գիրքերուն մէկ հատը գիտցող կայ, եւ մեր բարեկամն է, ըսաւ թէ չատ անթիգա էր իլլէ մէկը։ Իրէք ժողովքը մէջը դրուած էր։ Առանկ անթիգա դիրքերը ինչ իրաւունքով կուտայ։ Հապա Պոլիս երթալնիքէն ծովը ընկերներնէ. մեղքը չէր Հայոց ազգին, որ առ անթիգաներն ալ առանկ կորսուէլին։

Հայերուն էն աղքատը ու ազեան եմք։ Իրիզա չեմք որ վանքէն դիրք դուրս ելլէ, չէ թէ Մարկոս էֆէնտի, կաթուղիկոսին տան նէ, կէնէ իրիզա չեմք։

Փառք Աստուծոյ, հիմայ Սերաստիա սւոմունքը՝ օր աւուր ծաղկելու վրայ է։ Մենք այս ինչ, եւ այն ինչ մարդու ըրայէ չենք։ Աստուած երկան օրեր տայ Ազգասէր-Ազգիս Թագաւորնուս, անոր բարին ենք։ Մենք ուրիշ մարդէ վախու բան չունինք, եւ չենք վախնար. մեր վանքին մալը ինչ հարկ ունի առնելու. թէ որ հարկ ըլլայ, Ամենազօրաւոր Տեղապահ Սրբազան Հօր նամակնիս ցուցնէք։

Հայ եմք տէյի գրեցինք. ու ընդհակ Սերաստացի եմք։ Օրինաւոր դիր չդիմանալնիս մեզի ամօթ մը սեպէք։ Մենք յիսուն վաթսուն տարեկան մարդիկներ եմք։ Առանկ առաջնորդ եւ առանկ փոխանորդ ունեցողին հալը՝ առանկ կըլլայ։ Ինչպէս ըսեր է որ մեծաւորը՝ ժողովուրդին պէտքը չէ դիտումնին սորվիլ. ինչու որ պէտք է որ ջերմեռանդ մնայ։ Անառակ էնէ, ինք որ դիտուն էնէ՝ ջերմեռանդ չէ։

Բ. Մ. Ա.

Այս նամակին մնացեալ կտորները՝ խնդրին դուրս պարադաներ կը յիշեցնեն, զորս բաւական կը համարիմք Աւելն։ Տեղապահ Ս. Հօր

առանձին կարդալ ըստ խնդրանոյ նամակը ստորագրող արդյ անձանց։ Եւ երէկ հարկ ըլլայ՝ կը հրատարակեմք ուրիշ առթիւ։

ԱԶԴԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հինգշաբթի օրը՝ ազդայնոց խումբ մը Օրթաղիւղ ընկերական կեդրոնատեղւոյ մէջ ուտել խմելէ և գլուխնին բաւական տաքցնելէ ետքը՝ սկսան Ազգային այլ և այլ խնդրոց նը-կատմամբ ջերմ վիճաբանութիւններ ընել, և խել մը կռուելէ ետքը, մէջերնուն մէկը ըսաւ։

— Եղբայրնե՛ր, ինչո՞ւ կը վիճիք, մեր Ազգ։ խնդրոց նկատմամբ միայն վիճելը օգուտ չունի։ քանի որ գործադրող չիկայ։ Լուսահոգի երեսփոխանութիւնը՝ իւր կենաց չրջանը վաղուց կնքեց, որը թողլով իւր 4–5 միլիօն պատկառելի գործը։

— Ալլահ, ալլահ, չօ՛ք չէյ։ երեսփոխանութիւնը մեռաւ տէյի, ազգն ալ մեռնելու չէ եա՛, ան պէտք է իրեն գործը քալեցնէ։

— Աղէկ ամա՛, առանց անոր ալ բան մը չըլլար կոր իշտէ։ այս քանի վախտ է կը պօռանք, կը կանչենք, լաքին ուր ենք նէ հոն մնայինք։

— Պէ՛ աղբա՛ր, դուն ալ կուգես որ քիչ ժամանակէն Ազգը պիրտէն պիրէ առաջ երթայ։

— Ծօ՛ խելքդ տուն բեր, քիչ ժամանակ ըսածդ որքա՛ն է։ Կաթուղիկոսի մը խնդիր կայ, որը 3, որը 4 տարուան։ Յահմանագրութեան վերաքննութիւնը՝ երեք տարուան, և այլն։ Ասոնք են քիչ ժամանակէն ըսածդ։ իշտէ այս խընդիրները այսքան տարիներէ ետքը, այսօր կըրկին ուր են նէ՝ հոն մնային։

— Ես ձեզի չիտակը ըսեմ. ինչ մեղքս պահեմ, փեւսիւթիւնեն ումնաս կտրած և Աստուծոյ յանձնած եմ մեր Ազգին դործերը։

— Ատոր ալ մէկ քանի խանթար հարիւրութիւն պէտք է։ մարդ թահամիւլ չը կրնար ընել ասանկ գալցօ բաներուն։

— Իրաւցընէ դուք պօշ մարդ էք եղեր եա, Ձեզի ըսի որ պարապը մի յոդնիք՝ գործող չըկայ, գործո՛ղ։

— Վերջապէս ես ձեզի բան մը ըսեմ, այսօր Համբարձումն է՝ հինիհները վիճակ կը դնեն բաղդերնին փորձելու. եկէք մենք ալ սա աղգին գործերը վիճակի դնենք, տեսնենք ինչ պէս կելլէ. երթէ ճիշդ իրենց համար ուշ կամ կանուխ ըլլալիք վճիռներուն դուշակութիւնը չենք համարիր ալ նէ, դէթի կրնանք զբօսնուլ։

— Աֆէրիմ պէ՛, պալճը քըլը սահա թախլը եա՛։

— Աղէկ ըսիր. իմ մեծ մեծմայրս մեռնելէ մեծ զղուշութեամբ կը կատարէր այս վճկի արարողութիւնը և երթէ չէք խնդար իմ վրաս, կը վստահացնեմ Ձեզ որ միշտ եղած վիճակներ՝ ճիշդ մարդ արէութիւններ կամ դուշակութիւններ էին, որոնք ժամանակին կը կատարուէին։

— Ինանկ է։ Սակէ քառասունը օխտը տարի առաջ իմ մօրս համար քաշուած վիճակը դուշակեր է որ ղինքը թօփալ մարդու մը հետ պիտի ամուսնացնեն, և ահա այս օրերս հայրս սանդուխէն ղլտրելով ոտքը կոտրեցաւ և ասանկով այն վիճակին մարդարէութիւնը կատարուեցաւ։

— Ես ալ կատարեալ հաւատա կ'ընծայեմ այդ վիճակի տուած մարդարէութեանը։ Անցեալ տարի քրոջս համար եղած վիճակը ըսաւ որ երեք գաւակը մէկտեղ պիտի մեռնի, ճիշդ ամիս մը ետքը քրոջս զաւկի պէս սիրած երեք հատ կատուի ձագերը մէկ օրուան մէջ մեռան։

— Էյ՛. օրս տարաժամեալ է. պարապ ժամանակ մի՛ անցնէք. ընելիքնիս ընենք։

Ընենք (ըսին ամենքը մէկ բերան) և անմիջապէս ազդային զանազան խնդրոց համար մէկ մէկ նշան դնելով տոպրակի մը մէջ՝ սկսան ամենքն ալ անոր բոլորտիքը շարուելով նայիլ։

— Թող սկսէ մեծաքիթի գաւրեղը։

— Ամենէն առաջ, տոպրակէն հանողը որոշելու է։

— Ամենէն պզտիկը ճռէի Մանուկն է ըսին, և տոպրակը վիզէն կախելով նստեցուցին մեջերնին։

— Սկսէ եղբայր Ամբակում ըսաւ Թ. քահանան Մաթոսը։

— Դուք ամենէն մեծն էք ըսաւ մեծաքիթ

գարբիելը, քիմքը մաղած Մարուքէին, որ յանձն առնելով սկսաւ իւր պաշտօնը կատարել այսպէս։

Շարբերը կոպաներն ըլէ ե՞րբ պիտի գամ,
Քիչերն ալ կոպերն՝ աչերարիւս վերնամ.
Բայց ոչ կամ կանուխ վերկապես կելլեմ,
Հակառակորդես իմ վրեժս կառնեմ։
Հանէ՛ ծարն Մանուկ հանէ՛։

Զեռքը տօպրակ խօթելով ղմելի մը կը հանէ, որ Ազգ. Սահմանադրութեան համար դրուած էր։

— Աչուըներս ըլլա (պօռայլին ամենքը մէկ բերան) թող ելլէ տէ քիչ մը ուշ ըլլայ. ճնաս չունի։

— Հայտէ նայինք, կարգը քուկդ է. տիւզատապան-Սիմօն։

— Շատ աղէկ, մտիկ ըրէք։

Ժողով ս՛ելլին ինչ՝ ինձ և ղբաստոր,
Շատով ցըրուեց ինչ յետին այն բռնաստր.
Իշաց փերեզման մրին և խառաբ,
Կորզեց յետերնուս շապ և ծոխ ատաբ։
Հանէ՛ ծարն Մանուկ հանէ՛։

Մ'կրատ մը կը հանէ, որ կը ցուցնէր Ազգ. Ներկայիսկանական ժողովը։

— Այդ ցաւ չէ (ըսին ամենքը մէկէն). քանդի մենք շատոնց անոր հոգւոցը ըսեր ենք։

— Տէ պաքալըմ, ճէպը ծակ Պետիկ, կարգը քուկդ է։

— Եա՛ Հայր որդի հոգի սուրբ։

Պաշտօն ի նմ եա բազմաց ցանկալի,
Մանուկն պինդան ըլլալ արժանի.
Բայց եա նմ հանդիսապ գոյ, կանդ առի,
Զիմ զաւակը անկի, զիմ երկար հետի։
Հանէ՛ ծարն Մանուկ հանէ։

Փոքրիկ տուփ մը կը հանէ, որ կը ցուցնէր կ. Պոլսոյ պատրիարքական պաշտօնը։

— Իրաւ որ հաւատա ընծայելու չափ ճիշտ դուշակութիւններ կ'ըլլայ. ուրախ ենք այդ պաշտօնին եղած տեղը գտնուելուն ու չը զաւտուելու խոստմանը վրայ։

— Շուտ ըրէ տէ, կարգդ ճանչցիր չըլլըը Մինաս։

— Ահաւասիկ եմ։

Տոռն մըներմ եա՝ առնող ձախող անարքել,
Մարնոյն ոտանի փովքել, երկըն՝ անիծել.
Իակ պատրօ եղջեր ոչխարին պէս ըսփրդել
Բոլորէց ինչ Փրկիչ փոխին պէս փրկել։
Հանէ ծարն Մանուկ հանէ։

Գրչի մը ծայր կելլէ որ կը նշանակէր Ազգ. Հիւանդանոցը։

— Ազգին եղած գրիչը կը յայտնէ թէ Հիւանդանոցի համար որքան գործածուելով մաշուելը է. ուստի մենք չենք ուզեր լեզուներս ալ այդ գրչին պէս մաշեցուցնել. անցնինք ուրիշին (ըսաւ մէկը)։

— կարգը եկաւ այլ պօղան Մարգարին. տէ նայինք։

— կը մոռացեմ, պէն պօռ տէրտին հաճնկը պիրինի սեօյլեյիմ... մտիկ ըրէք։

Բազմուխ ի դիմանց կոպերն հասնիլ,
Թէ ես այս կերպով կընամ գործանալ.
Ծախուց և մտից հաշիւներ կոպերն,
Զոր եկող պարբ ընդ քան ոտ պետերն։
Հանէ ձարն Մանուկ հանէ։

Սանտր մը կելլէ՝ որ կը նշանակէր Ազգասէրան վարժարանը։

— Լեյ ափերիմ Մանուկ. էյլի չըքարտըն չունու. ամա անանկ է պէ, մէկը կըսէ չի պիտի քալէ. միւսը՝ անդին պիտի կանցնի կըսէ։ Քանպէճիկ, հալեպ օնտա ըսա՝ արշըն պունտա, հիմայ կուգու ընկերնուն՝ թող պէ քլեյէն՝ տարիէ մը կ'իմացուի մանչ է թէ աղճիկ։

— Կիզւի սըրմա քէլ Պետոնինն է կարգը։

— Ա՛յ՛, այ՛, լաւ է սըրան։

Ա՛յբը՝ խէյն, Մենը՝ կէնէն, Քէն ալ նոյն,
Խաղերն համար կերթան կոտան կը քոտորուին.
Ո՛ւ քաւոյ ալ Պօլսոյ հազար վէշտեր
Անհոգ անթէղ ըսկին երբէք ո՞ն պարմանել.
Հանէ ծարն Մանուկ հանէ։

Մատանի մը կելլէ՝ որ կը նշանակէր խառն ժողովը։

Վայ, վայ. ատ ամենուն դիտցածն է, հեմ երէկէն այսօր չեղաւ եա՛, քանի տարիէ ատանկ կերթայ ատ մերթերը։

— Ինչալլահ կարգն իմ նէ եա՛։

— Ճճելէ մրներ, դրդօբ Տիրանին է.

Եկոռ պըցոկ՝ ինչ շատ անուշակ
Բայց ինան երբեն հետ կ'ըլլայ նշուշակ
Մեկոռն ապրելը ինայն ալ կեռնէ է
Իակ անոր տանն երբեն ալ կոռնէ։
Հանէ ծարն Մանուկ հանէ։

Բանալի մը կը հանէ՝ որ կը նշանակէ Սոց և Ազիմատարայ կամուրջներուն։

— Թաս թամամ պէ՛, Սիրը քանի որ կապըտամբի՝ Ազիմատարը կը քակէ. մի չեյտե որ Սը-

ապ խնդրոյն չվնասելէն կամ աւրուելէն կախում ունի նաեւ Աղթամարայ գործին չվնասելը կամ աւրուիլը։

— Ըսէ նայինք ղպիկ Սերչօ։

— Ըսեմ։

Տնօրէս՝ փնթէս,
Իսպառ պանդխտէ ամբոխ պէս։
Օրը քայ նէ՝ քաջ քայրին վայ կ'ուղէս։
Հանէ՛ ծոխ Մանուկ հանէ։

Երկաթի կտոր մը կելլէ՝ որ կը նշանակէր Ցնտեսական խորհուրդը։

— Վայ պէ աքսայր, պէտքէ տէ թըպքը թպըռնայ չըքմաք։ մաշալար եիւղտէ 25 լմէնը պիլ՝ դատաստանդ իրաւամբ տեմ։ Կ'ի պէտքէ տէ պիրի պիրինի լմուլմաք։ չօ՛ք չէյ, շատ բան։

— Է՛յ, տէ նայինք անուրի Գաբիկ, չէ՞քեր մ'ալ դուն ծամէ։

— փէ՛ք էյի կէօղիւմ։

Խել մը անթօթնէր՝ ծէյճէկ ըսաղն ատած
Զէտունին շատ մը էրիվնէր բռնած,
Գինէը և ցերեկ ընտիրնին պռկած
Կ'ըրնան ամեն ականջնուռ հատած։

Որ ծէն է՛ր ատէը քաստանէը չըքած,
Որ ծէն ալ ըմբռուն ունէ ծէր շրլած։
Ո՞րէշ տ'ալ քէրռնը գորեաղին բացած
Շահն ու ընտանը հաշտէ է շրլած։

Մինչեւ էրիկուն յօթնած ու պարբած,
Օխային էտիլ ծերեւեղ լըշած,
Առանց գոհութին քէրը անէծք ատած,
Ես 'ի կ'ուլիկա են բանապրատած։
Հանէ ծոխ Մանուկ հանէ։

Մտահոգ մը կը հանէ՝ որ կը նշանակէր աղդային խմբագիրները։

— Ծօ՛ (պօռացին ամենքը մէկէն) էյ քայրը պու քէստի աթոռ։ Էյեր Պօլոս Մարդարէ սաղ օլայոր՝ պէտքէճ թամամ չըքարամազ ըսը։

— Ա՛մա սահիհ չու ղաղէթաճըլարըն քըրտըվը ճէվիլ տէ քրտ-քը աչոր։ էֆէնտիմ՝ կայ-դու պօշպօղաղը-ք սըր էթտիքլերի։ պիր չէ-չինն քույրուդունատն եաիչըրըլարսա՝ մաղ ղահ պրատաճաքլարը եօ՛ք տուր։ թէվֆիա եէ-մէլ։ քըղար քըղար նէ։ ալլահ պաշ բէքլիւն վէրսին ալինէյէնկերէ։

— Իչտէ օնուն իչին օ՛ քատար ափօրօղ ալ-տըլար քի պէ՛ինղլերի պէթլերի քալմասը։ հէ-լէ չու սօն կիւնլերտե Սիս ամոռուն ամենա-սրբաղնադումարագին Սինօդը վէ Երուս երան-նալ դերերջանկագին կամուղիկոսուն բա-նադրանքընը տա եէտիլեր մի՛, քայրը սօրմա կիտսին։ կելէճէ՛ք հափթա իչին եօղ ըսա իւքիւլ իւչլու։ չիֆթէ չիֆթէ խմբագիրը թաշը պա-ղըրըչա։ եօ՛ք էկէր սաղ քալըրըր ըսա, վա-ղահ կամուղիկոս կիտեճէ՛ք զանն իտերիմ թանխուն։

— Ատամ ահէլէնիղ նէ, սապըրըը օլուն կէ-լեճէ՛ք հափթա Մամուլտան նարկընը ալ։

— Շաշկըն ըմըշօրնըղ պէ։ սիղին կաղէթա-ճը ահմիւնիվ սատալար հիչ էօյլէ անւթ մանւթ տիյնէր պօյո՞ մը սըր։

— վաղ կէչին սատամ նէհնիզէ լաղըմ, իչի-միզէ պատքալըմ։

— (ձուխ Մանուկը) ես Զէզի բան մը ը-սեմ, տավուլը իմ ճիտս կախեցիք՝ չօմախը դու-ք զարկիք սանկ սապուր չուտուիր։ տօպրակը թռուցիկ թագուրին ճիտն անցուցէ՛ք՝ մնացած մէկ վիճակն ալ ես պիտի ըսեմ։

— Հանս ունի (ըսաւ ղերեաէ պըչըխս վար-անը) և տօպրակը տիրացու թռուցիկին վիզն անցուց։

— (ձուխ Մանուկ) բան մը լսած եմ մամի-կէս որ ամեն տարի վիճակ հանողներուս նա-խագահած ժամանակին իր առջի ըսելիքն էր։

— Ըսէ տէ։

— Հա՛, պիտի ըսեմ։

Հաս մը առնէմ հաս չէ՛,
Հասկէրն մը առնէմ հասկէրն չէ։
Բանայէրէ մը ճաճած է,
Ամառ չէ՛ս պէվըչէ է։
Հանէ թռուցիկ հանէ։

— Ծօ՛ վայ ալլահ պէլան վէրսին. պու սը-ճաք չէյ։

— Ո՞վ է, ով է։

— Ճանըմ սա հասկիաբանն է։

— Հասկիաբանն ով է։

— Պէ՛ չը գիտնայիր, սա դէրմաշ պատուե-լի ախպարը։

— Տէր Աստուած ո՞վ է սա։

— Բերնէս հիմայ կրակ պիտի հանեմ....

— Աղպար ի՞նչ կը բարկանաս չը կրցի ճանչ-նալ վէրսէլամ։

— Պէ՛ ճանըմ, նո՛ր եղբոսը,

— Զեմ ճանչնար։

— Հիչ այս օրերս քէօբրիւյէն ալ չանցա՞ր։

— Է՛յ անցայ ի՞նչ կայ։

— Սբմա պօմպէյի տօ-ռնէ մը, Սբրաֆ Գրիգորին տօ-ռնէն, Սահմանադրական ապտանայի մը կիղէ տօ-ռնէն և այլն անուններով թռուցիկ մը....

— Չէ՛ պէ ախպար կաղանդի սիմիթի պէս եաղմա կընէին կոր։

— Մնոր հանճարիմաստ չարագիրը չե՞ս ճանչնար։

— Պէ ախպար սըվոր խատպուռ հօճան չը-սես, խիստ լաղապը ըլա՞ն ըսըր։

— Ծօ պրաք չունու, զաիթը՝ անոր պարտ առնուած է։

ՇԱԲԱԹԻ—ՏՆՕՐԷՆ
ԳԻՒՐԳ Ց. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ն. Յ. ՓԻՒՐՓՅԵԱՆ